

V soli se je naučil vsega potrebnega; izuril se je še posebno v računstvu, kar je pozneje dobro potreboval. Doma so ga starši v pravem krščanskem duhu odgojili v pridnega mladeniča in izvrstnega gospodarja. Oče njegov so bili v tistih časih dobro znan voznik. Posel, ki ga sedaj opravljajo železnice, so nekdanj opravljali vozniki. Bili so takrat za nje zlati časi.

Tudi naš Jožef je postal imeniten voznik. Leta 1830. je že vozil z očetom na Dunaj. Zadnjikrat je vozil leta 1866. Vsa leta je bil prav veliko na cesti. Vozil je vino v Trst, v Celovec, na Vzgorje Štajarsko, na Dunaj; iz Dunaja in Trsta je vozil nazaj razno blago, iz Aussee-a pa sol na južno Štajarsko. Naložil je po 24 polovnjakov vina na voz, katerega je vlekel 8 konj. Bil je Weingerl lep, velik mož, čedne ravne postave, ki je samozavestno stopal kraj voza, da ga je bilo veselje gledati. Kot voznik je bil daleč poznan in povsod zelo spoštovan. Veliko je skusil v svojem življenju, mnogo je videl lepih krajev, zato pa je tudi znal toliko lepega in vspodbudnega povedati, kakor daleč okrog nikdo. Nikdar mu ni zmanjkalo gradiva; pripovedoval pa je tako zanimivo, da bi ga človek dneve in dneve lahko poslušal. Imel je izboren spomin do zadnjih dni.

Kar mu je časa preostalo od vožnji, ga je doma porabil za svoje gospodarstvo. Njegova velika kmetija je bila vzgledno obdelovana, zato mu je tudi lepih dohodkov prinašala. Pri gospodarstvu mu je bila desna roka izvrstna njegova žena Ana, roj. Gornik, s katero se je poročil l. 1851. Ravnal se je vedno po krščanskem geslu: »Moli in delaj!« Zato pa je tudi vedno obilen blagoslov božji rosil na njegovo hišo.

Pokojni Jožef je bil vzgleden gospodar, pa tudi posebno pobožen kristjan. Iskreno ljubezen do Boga in Marije so mu že pobožni starši vcepili v srce. Zato je silno rad molil. Ko je bil na potu, tedaj je navadno sv. rožni venec molil s svojim najboljšim prijateljem in sosedom Jožefom Župancem, s katerim je skupaj vozil. Ko sta zmolila, pa sta še katero lepo pobožno pesem zapela. Kjer je Jožef voz ustavil, je šel v cerkev pomolit; ob praznikih in nedeljah pa je na potu šel k spovedi in sv. obhajilu. Kaj čuda potem, da se mu tekom 36 let, kar je vozil, nikdar ni nobena nesreča pripetila. Bog je očitno varoval svojega zvestega služabnika.

Najljubša mu je bila pot v cerkev k sv. maši, h kateri je rad šel tudi med tednom, kadar je le utegnil. V adventu je bil vsikdar že v cerkvi ob peti uri, ko je vabil veliki zvon. Bil je silno krepke postave; hodil je raven kot sveča še v zadnjih letih. Edini še je ohranil nekdanjo narodno nošo: nosil je širok klobuk, kratko suknjo, telovnik s srebrnimi gumbi, irhaste hlače dokolenice in zelenkaste nogavice. Z veseljem smo ga gledali, ko je šel v tej prikupljivi opravi k sveti maši. Kaj rad je svetil pri velikih svetih mašah, in to še lansko leto. Svete zakramente je pogosto prejemal; veliko ljubezen je imel do presv. Rešnjega Telesa, pa tudi do Marije Device. Zadnja leta, ko že ni mogel več k šmarnicam, pa je doma vsak dan premišljeval. Kadar ni mogel ob nedeljah v cerkev, je doma prebiral Slomškovke pridige in življenje svetnikov; sploh mu ni minil dan brez premišljevanja, brez molitve. Koliko je pač pokojni premolil! Kot starček, ko že več delati ni mogel, je hodil po svojem posestvu in molil sv. rožni venec. Kadar je šel v cerkev, je tudi na potu molil sv. rožni venec. Zato je tudi tirjal od družine, da je rada molila in krščanske dolžnosti vestno spolnovala; in nič ga ni bolj žalilo, kakor če je videl koga služabnih, ki mu ni bilo za molitev. Pač zlata vreden tak hišni gospodar. O ko bi jih naš narod le veliko imel takih!

Nešetokrat je romal v Marijino Celje; tje k Mariji ga je posebno srce vlekel še zadnje leto. Lepo knjigo dr. Medveda o Ma-

rijinem Celju je celo prebral še na smrtni postelji. Bil je tudi pri Mariji Pomagaj in na Sv. Višarjah.

Posebno je spoštoval duhovnike. Zato so se že od nekdanj radi oglašali pri njem. Pa tudi vsakdo drug je bil pri njem gostoljubno vsprejet. Leta 1896. so ga ob priliki birmovanja v Jarenini obiskali tudi naš mil. knez in škof. Tega obiska je bil silno vesel in v trajni spomin nanj je dal v veži vzditati spominsko ploščo s primernim napisom.

Ljubil je pokojni oče Weingerl sv. cerkev iz celega srca, zato je veliko storil za oplešanje domače hiše božje. Otrok ni imel, pa je zato svoje premoženje rad obračal v bogoljubne namene: za cerkev in za uboge. L. 1870. je kupil sam veliki zvon jareninske cerkve, ki tehta 70 centov in ga je stal čez 7000 gld. Kaj krasno, mogočno in ganljivo poje ta zvon, ki je ponos jareninske cerkve. Poslušal ga je rad pokojni; ko ga je slišal, so ga dostikrat solze polile. Oskrbel je dragoceno, z zlatom bogato obšito mašno obleko bele barve za cerkev; veliko je daroval za prenovljenje cerkve l. 1883, posebno za slikanje; ob vsaki priliki je rad priskočil na pomoč: sploh bil je največji dobrotnik prijazne Marijine cerkve jareninske. Dokler bo pel veliki zvon jareninski, bo slovelo pokojnega ime in se bo izrekovalo z največjim spoštovanjem. Ta zvon je njegove požrtvovalne ljubezni do Boga in Marije najlepši spomenik. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Kmetske zadruge.

(Iz Žalca.)

Brez vsega dvoma je resničen stari slovenski pregovor: »Pomagaj si sam in Bog ti bode pomagal.« In ako kje, pride gotovo ta pregovor pri kmetovalcih v pravo veljavo. Na kmeta se pač malokdo spomni, razven davkarskega eksekutarja in pa naborne komisije. Prvi iztirjuje davek in druga iztirjuje sinove. Kmet, kateri dela takorekoč za občino, okraje, kateri dela za deželo in državo, ta kmetovalec se popolnoma prezira, kadar se gre zato, da bi se izboljšalo njegovo stanje. Vsi stanovi so v vsaki državi neobhodno potrebni, in dolžnost vsake države je, da za one stanove, kateri služijo državi, tudi tako skrbi, da njim je možno pošteno živeti. Pri nas v Avstriji se skrbi kolikor toliko za vse stanove, seveda v prvi vrsti je vojaški stan. Le za jeden stan se ne skrbi tako, kakor bi se moralo, in ta je glava vseh stanov, kmetski stan. Za kmetski stan se je pri nas v Avstriji bore malo zgodilo. Da bi se bilo polovico toliko potrosilo za kmetijstvo, kar se je potrosilo za vojaštvo, naše kmetijstvo bi moglo tekmovali z vsemi državami sveta. Toda kar ni, pa ni. In tukaj ne pomaga nobeno tarnjanje, ne pomaga nobena druga reč kakor: »Pomagaj si sam in Bog ti bode pomagal.« Marsikateri bode pa rekel: To je lahko reči, ali kako pa si naj pomaga revni kmet, ko pa si ne zna pomagati, in drugi ga nočejo podpirati. Toda le počasi, dragi prijatelj, in poslušaj, da ti razložimo, kako si more kmet tudi sam pomagati.

Da jeden sam človek ne more mnogo storiti kar bi hasnilo vsem, to je resnica, a sto in tisoč ljudi, ako so zjedinjeni, pa lahko veliko storijo in veliko dobrega dosežejo, to pa je tudi resnica. Zakaj pa ravno družbe, recimo delniške družbe tako lepo napredujejo in se bogatijo? Zato, ker je veliko moči skupaj zjedinenih in ti so prej kos vsaki konkurenci kakor pa jeden sam. Za tako dolgo, dokler da se kmetovalci ne bodejo zjedinjili v eno celoto, v eno skupino, tako dolgo ne dosežejo ničesar in naj še tako prosijo in tarnajo, zjediniti se, skupno delovati, skupno napredovati, to je tisti čoln, kateri bode rešil kmetski stan pogina.

Da pa kmetje morejo zjediniti nastopati,

zato je treba kmetskih zadrug ali kmetskih družb. Kakor imajo vsi stanovi svoje zadruge, imajo svoje družbe, tako mora tudi kmetski stan imeti svojo zadrugo, mora se združiti v skupno delovanje.

Kaj pa je kmetska zadruga, bode marsikateri vprašal?

Kmetska zadruga je družba, v kateri so se zjedinjili kmetovalci, da skupno delujejo, naj si bode pri kupčiji poljedelskih potrebščin ali pa pri prodaji poljedelskih pridelkov. Zadruga je družba, katera se ustanovi na podlagi pravih ali društvenih postav, to je, za vsako tako kmetsko zadrugo se morajo spisati posebna pravila, katera mora vlada odobriti ali potrditi. Vzemimo primer! V vasi ali občini je 100 kmetov, ti se zberejo skupaj in rečejo: Mi se bomo združili v jedno zavezo tako, da bomo vse, kar bomo za naše polje potrebovali, skupno naročali, ker nam pride ceneje, in vse kar mislimo prodati, pa bomo skupno prodali, da se izognemo prekupcem in tako naše blago bolje in dražje prodamo. No in to je zadruga ali družba. In ta družba mora imeti potem postavno dovoljena pravila. Dati mora pravila c. kr. okrožnemu sodišču, da ista vknjiži, in zadruga je gotova.

V prihodnje bomo razlagali in popisali, kako se naj pravila spišejo ali sestavi, sedaj pa šele toliko omenimo, da vse naše slovenske posojilnice tudi niso nič drugega, kakor denarne zadruge, ko se vpeljejo. V vsakem okraju naj bi se osnovala kmetska zadruga. Vse te zadruge pa se morajo potem med seboj zvezati v eno zavezo, in tako bodejo vsi kmetje v eni veliki zadrugi ter bodejo svojim pridelkom narekovali ceno sami ter bodejo kot kompaktna skupna moč imeli odločilno besedo v deželi in državi. Da se pa to prav lahko naredi, je tako jasno kot beli dan. Le malo dobre volje je potreba in pa dela!

Te vrstice naj bodo sedaj za novoletno darilo vsem kmetovalcem z obljubo, da bomo v prihodnjih številkah tega cenjenega lista razkladal, kako se kmetske zadruge snujejo, in kako da morajo biti sestavljena njih pravila.

Delajmo in trudimo se, da prisije tudi pozabljenemu kmetskemu stanu kmalu luč boljše in srečnejše bodočnosti! Ivan Kač.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Doneski ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru za leto 1898. Vplačale so letnino po 1 gld. gospé: Berdajs, Bezjak, Divjak, Dominkuš, Goričnik, Hren, Koprivnik, Košan, Košenina, Lehmann, Lenart, Leskošek, Lešnik, Majcen, Majciger, Marin, Matek, Milavec, Nerat, Novak, Pavlič, Peče, Perko, Petrovič, Pipuš, Pokorn, Požegar, Rotner, Schreiner, Serbec, Simon, Tertnik, Tratnik, Vavroh, Terč, Fistravec, Kveder, Rebol, Skvarča, Fabijan, Ivanuš, Škerbinšek, in gospodične: Kregar, Lenart, Milavec, M. Meško, A. Meško, M. Rapoc, A. Rapoc, Serbec, L. Skrajnar, R. Skrajnar, Seitz, Vučnik, Paulšek, Pučelik, Pöschl, Trampus, Mlakar, Carl, Klampfer, Vipavc, Preplačila so darovale gospe: Ferk 5 gld., Firbas 2 gld., Glančnik 5 gld., Rapoc 3 gld., Voušek 2 gld. Dalje so darovali podporniki gg.: dr. Schirmmaul, dr. Vidic, dr. Medved, Bahovec, Benkovič, Nerat ml., dr. Pikel, Polhin, Dolenc, Cizel, Hudovernik, Štraki, dr. Križanič, Zagajšek, Hribovšek, dr. Pajek, Korošec, Tajek, Kováčič in Cestnik po 1 gld., Zitek 40 kr., neimenovan 2 gld., Zidanšek 2 gld., Deograta 3 gld., Simonič 2 gld., Cerjak 2 gld., Šijanec 2 gld., Vreže 1 gld. 11 kr., Časl 50 kr., dr. Mlakar 2 gld., Hrg 2 gld., Kavčič 2 gld., M. Ulčnik 2 gld., Koželj 2 gld. in podpornice gospdč. Cesar 50 kr., Tarli 50 kr., Pivec 50 kr., Musil 50 kr. Razven tega se še je nabralo po desetih 1 gld. 70 kr. v veseli družbi v Krčevini 12 gld., po gospodični M. Meško pri Cirilovem kresu 13 gld. 38 kr. in pri cesarski slavnosti v Št. Hju za oglednice in klinčke 12 fl. 8 kr. Skupnih dohodkov je torej 165 gld. 17 kr.

Sejmi. Dne 7. jan. v Poljčanah, Spodnji Polskavi, Brežicah. Dne 9. jan. pri Novicerkvi in Smarju pri Jelšah. Dne 11. jan. na Planini, v Imenem. Dne 12. jan. v Turniščah.

Listnica upravnistva. Iskreno se zahvaljujemo onim somišljenikom, ki so k naročninu privrgli večjo ali manjšo svoto z opazko »za izgubljeno pravdo.« — Bog Vas živi!

Loterijne številke.

Trst, 31. decbr. 1898: 64, 70, 34, 68, 18
Linc, , , , 50, 55, 76, 79, 31